Опорний конспект · 2.6. Пароніми

Українська мова · Підготовка до НМТ · Розділ 2. Лексикологія

1. Суть · пароніми, омоніми, синоніми

Пароніми — слова, схожі за звучанням і будовою, але **різні за значенням**. Одне одного **не заміняють**.

Омоніми	Синоніми	Пароніми
звучать **однаково**: коса	близькі **за значенням**: гарний — вродливий	близькі **лише за звучанням**: кампанія — компанія

2. Робочий тест · де ховається різниця

1. знайди слово з близькозвучним двійником;
2. підстав замість нього **тлумачення**;
3. нісенітниця — паронім не той;
4. перевір стійке сполучення: **воєнний стан**, **виборча кампанія**, **особова справа**.

Різниця буває в **префіксі** (привести — призвести), **суфіксі** (адресат — адресант), **звукові** (талан — талант), **закінченні** (адрес — адреса), **наголосі** (лі́карський — ліка́рський).

3. Пари для НМТ: іменники

адрес вітання — **адреса** місце · **адресат** одержувач — **адресант** відправник · **абонемент** право — **абонент** людина · **кампанія** заходи — **компанія** люди, фірма · **гривня** гроші — **гривна** прикраса · **пам’ятка** з минулого — **пам’ятник** на честь · **свідчення** показання — **свідоцтво** документ · **уява** образи — **уявлення** знання · **талан** доля — **талант** обдарування · **вдача** характер — **удача** успіх · **дипломант** з дипломом — **дипломат** службовець МЗС.

4. Пари для НМТ: прикметники, дієслова, трійки

військовий війська — **воєнний** війни · **виборний** посада — **виборчий** вибори · **громадський** громада — **громадянський** громадянин · **чисельний** у числах — **численний** багато · **особовий** облік — **особистий** приватний · **ефективний** результат — **ефектний** вигляд · **тактовний** міра — **тактичний** тактика.

людний багатолюдний — **людяний** чуйний · **привести** доправити — **призвести** спричинити · **вникати** розбиратися — **уникати** ухилятися · **ознайомити** з наказом — **познайомити** з людиною.

трійки писемний пам’ятки — письмовий іспит — письменний людина · лікарський лікаря й ліків — лікарняний лікарні — лікувальний що лікує · земельний угіддя — земляний із землі — земний планета.

5. Ділові помилки · парономазія · пастки

Неправильно	Правильно
військовий стан	**воєнний** стан
виборна кампанія	**виборча** кампанія
чисельна група людей	**численна** група
особиста справа працівника	**особова** справа

парономазія гра на паронімах: *«Прийомний син барона був баран»* (Л. Костенко). У діловому стилі — **помилка**.

> Пастки: обидва пароніми існують — «на слух» не вибереш · серед паронімів ховають **синоніми** (вимисел — вигадка).